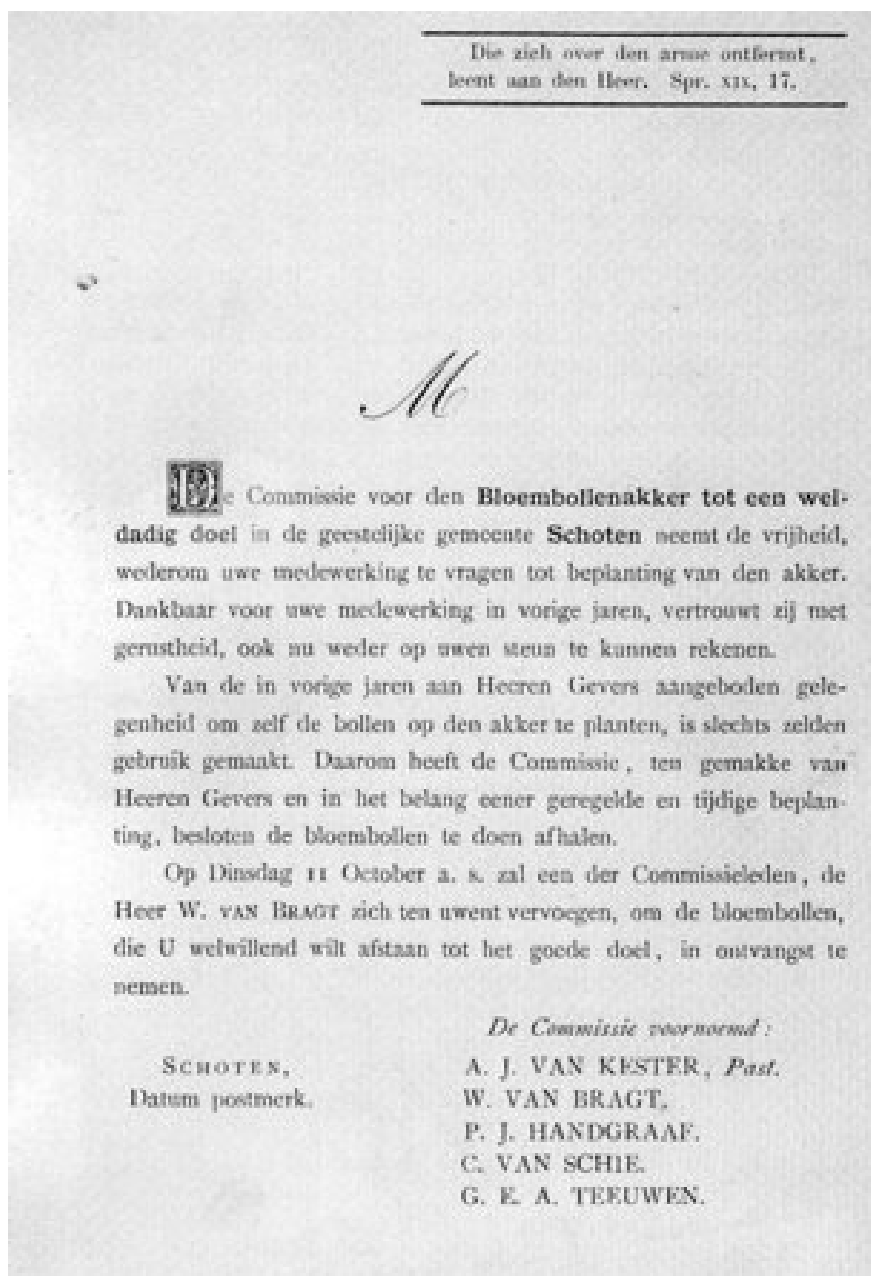


St. Bavo school, aan de Kerklaan.

Bollenteelt voor de school.

In 1892 werd in de parochie van Schoten een stichting in het leven geroepen, voor de bouw van een rooms-katholieke school. Al in 1880, had een parochiaan, de heer A. Faase aan de Jan Gijzenvaart, een deel van zijn land welwillend afgestaan voor bollenteelt waarvan de opbrengst ten goede zou gaan komen voor de kerk. Dit was een initiatief van Pastoor A.J. Kester. Door de goede opbrengst van de bollen, besloten meerdere parochianen om gemeenschappelijk een bollenakker ten gunste van de kerk te verzorgen.



Kopie van een schrijven van de Commissie voor den Bloembollenakker ten behoeve van een weldadig doel, met een verzoek aan de gemeente Schoten om medewerking te verlenen bij de beplanting.



Ansichtkaart, datum onbekend.

Hieronder een uittreksel van een circulaire, zoals die onder de parochianen werd verspreid.

De volgende bepalingen, door welke het godsdienstig doel nader wordt uiteengezet, zijn in die vergadering ontworpen en later door het Bisschoppelijk Bestuur goedgekeurd:

De opbrengst van den Bollenakker, na aftrek van de noodzakelijke kosten van landhuur, bemesting, arbeid, enz., zal voor een derde gedeelte komen ten bate der kas van het Parochiaal Armbestuur van de St. Bavo te Schoten; voor twee derde gedeelten strekken tot stichting van een fonds voor den bouw ener Rooms-katholieken school, in de eerste plaats ener bewaarschool.

De ondergetekenden twijfelen niet, of het ontworpen plan, waardoor in de behoeften der arme parochianen zal worden voorzien, en in de toekomst voor het godsdienstig onderwijs van de kinderen dezer parochie zal worden gezorgd, zal uwe goedkeuring wegdragen.

Zij nemen daarom de vrijheid U beleefd uit te nodigen tot het welslagen ervan te willen medewerken door enige bloembollen, ter planting op genoemde akker, te schenken, of zoo U daartoe de gelegenheid niet hebt, dan bij de later gehouden veilingen dier bloembollen, enigen aan te kopen.

Geachte medeparochianen! Laten wij de handen ineen slaan; met verenigde krachten kunnen wij veel tot stand brengen. Wilt met ons medewerken, ieder naar de mate zijner krachten, tot het zoo schoone doel; betere verzorging van den Armen onzer parochie, stichting in de toekomst van ene school, waar godsdienst onderwijs zal worden gegeven; in de plaats; ener bewaarschool, waarvan vooral voor vele, minder met tijdelijke goederen gezegende, huisgezinnen onzer parochie zoo grote behoefte bestaat.

In de herfst van 1892 werd begonnen met de beplanting van een bollenakker. De eerste bollenveiling, die werd gehouden op maandag 24 april 1893 leverde een mooi resultaat op. Na aftrek van de uitgaven bedroeg het batig saldo fl. 242,00. Volgens het kasboekje kwam er de volgende jaren steeds een aardig bedrag aan geld binnen. Tweederde daarvan werd telkens in het schoolfonds gestort.

Pastoor Diekman komt de eer toe de eerste school gebouwd te hebben. In 1901 kon hij aan de bisschop meedelen, dat dankzij de bollencultuur inmiddels een kapitaal van fl. 5.000,00 in kas was, als grondslag voor een fonds ter oprichting van een rooms-katholieke bijzondere school.

In een buitengewone vergadering van het kerkbestuur op vrijdag 22 december 1905 werd een definitief besluit genomen. Op die dag had de aanbesteding plaats van het schoolgebouw; tevens werd namens de Volksbond, die kort tevoren in de parochie was opgericht, het bondsgebouw aanbesteed. De laagste inschrijver was de heer P. Rengs voor bijna fl. 19.000. Het kerkbestuur had voor deze twee gebouwen een stuk grond beschikbaar gesteld langs de Kerkklaan, nabij de Delft. Men vraagt zich af waarom daar? Op de kaart werd destijds een punt geprikt, precies tussen het dorp Santpoort en Schoten. Exact in het midden kwam de school.



Een klas uit de beginjaren van de St. Bavo school. 1908

Boven (vlnr): Jan de Raadt - Jan Pellemans - Theo Ruigrok - Gerrit v Roode – de Raad – Kees Ruigrok - Jan de Reus;
 2e rij: Jan Troost – Piet Ruigrok - Janvd Pol – Jo v Schie – Marie de Raadt – nn – Jansje Rutte – Jo Ruigrok – Ali v Roode
 3e rij: de heer Meijer – Piet v d Schol – Simon Kaandorp – Jan v Roode – nn – Ko Proost – Cor Ruigrok – Gerard Alders – Herman de Raadt – de heer P. Commandeur (hoofdonderwijzer);
 Onder: Truus Stut – Annie v d Pol – Annie Piek – Til Teeuwen – Pietje Rutte – nn.

In augustus 1906 kon de school St. Bavo school in gebruik genomen worden, zoals het afleesboek ons vermeldt:

Donderdag 30 augustus 1906 om halfnegen gezongen H.Mis, waarbij alle schoolkinderen aanwezig moeten zijn. Na de H.Mis Veni Creator, zullen de kinderen zich naar de school begeven, waar de lokalen zullen worden ingewijd met de oratie voor gebruikelijke zegen gebeden. Het kerkbestuur en armbestuur en de commissie van het schoolfonds worden verzocht zoveel mogelijk aanwezig te zijn.

Tot eerste hoofdonderwijzer van deze school werd de heer P. Commandeur benoemd, een onderwijzer uit Noordwijk. De andere leerkrachten die bij de opening van de school werden aangesteld waren de heer H. Meijer en de dames Hamersfeld en Leistikow. De school die uit vijf lokalen bestond begon met 174 leerlingen, jongens en meisjes. Deels kwamen deze kinderen van de openbare school aan de Rijksstraatweg en deels van de openbare school te Bloemendaal. Hiermee had de parochie Schoten weer een mooi stuk werk tot stand gebracht.

Dat de nieuwe school nog niet van alle gemakken was voorzien, blijkt uit een besluit van 22 juli 1909, om bij de school een waterpomp te plaatsen.



De Kerklaan langs de Jan Gijzenvaart zette zich via deze houten (in 1944 afgebroken) brug over de Delft voort tot Santpoort-Zuid. Op de achtergrond de St. Bavo school. (foto 1921)

Rond 1913 kon geen vergadering van het kerkbestuur gehouden worden, of het onderwerp “de financiële toestand van de school”, kwam ter sprake. De geregelde vaste uitgaven werden niet gedekt door de inkomsten. Men had wel een matige subsidie van het Rijk: Er was een schoolgeldheffing en de schoolpenning, d.w.z. men collecteerde met busjes aan de uitgang van de kerk. En dan was er de opbrengst van de bollenakker, maar die was ontoereikend om de uitgaven te dekken. De bollenakker was de laatste tijd in verval geraakt en leverde niet veel meer op.

Daar moest iets op gevonden worden. Er werd een beroep op de boeren gedaan. In een vergadering met de Schotense boeren kwam men op de gedachte om pinken te weiden ten gunste van het schoolfonds. In de herfst van 1913 kwam een commissie tot stand, de zogenaamde “Pinkencommissie”, bestaande uit de heren J. van Schie, M. Rutte, R. Nelis, J. v.d. Kuyl en F. Heeremans.

Deze commissie nam de zorg op zich om bij de boeren graskalveren uit te besteden, die in de herfst ten gunste van het fonds werden verkocht. Dit plan vond algemeen bijval bij de boeren. Zo bedroeg de opbrengst van de Pinkenverkoop in 1917 fl 1.597.00. Om die reden werd de bollenakker opgeheven. De groei van de parochieschool was zodanig, dat in 1916 een zesde lokaal moest worden bijgebouwd.



Een klas tijdens het schooljaar 1923 - 1924

Boven (vlnr): Ton v d Putten – Eduard Rings – Jan Ruigrok – Kick Smit – Wim Ruigrok – Wim Roest – Theo de Reus – Jan Stut – Piet v d Putten – Jaap Ruigrok – Herman de Reus;
Midden: Truus Stut – To Paardekoper – Jo Nijssen – Nel Roest – Rie Nijssen – nn – P.
Commander (hoofdonderwijzer) – Truus v Rooden – zusjes Putman – nn – nn Smoolenaars
Onder: Jopie Smit – nn – nn – Henny v d Putten – Mien Nijssen – Kievit – Nico Hes – Wim v Schie – Jan v d Putten – Jaan Sintenie
Geheel onderaan: Engel Roest en Harry Kievit

De verzorging van het lager onderwijs begon eisen van uitbreiding te stellen. Daarom diende het kerkbestuur in september 1928 bij het gemeentebestuur een verzoek in, voor uitbreiding van de school aan de Kerklaan (thans Jan Gijzenkade). Na overleg bleek, dat de bestaande school niet uitgebreid kon worden vanwege uitbreidingsplannen van de gemeente. Er werden daarom plannen gemaakt om een nieuwe school te bouwen in de omgeving van de Rijksstraatweg, aan de Eemstraat. Deze school kreeg eveneens de naam Sint Bavo en kon in 1930 in gebruik worden genomen.

Het oude schoolgebouw aan de Jan Gijzenkade werd verkocht aan de Nederlandse Jeugd Herberg Centrale (NJHC). Het werd ingericht als jeugdherberg, thans Stay Okay.





Op deze luchtfoto uit 1937 is te zien, dat de in aanleg zijnde Mr. Jan Gerritslaan rechtstreeks naar het pand van de voormalige St. Bavoschool loopt. In feite loopt de eerste aanleg van deze laan over het terrein, dat de doeltuinen vormt. Ook is te zien, dat ten noorden van de Jan Gijzenvaart (links op de foto) een complex met volkstuinen ligt. Dit is het eerste complex van de volkstuinvereniging Zonder Werken Niets (ZWN), die later richting Vergierdeweg is verplaatst. In 2011 vierden zij hun 80 jarig bestaan.



Ansichtkaart, vermoedelijk medio jaren dertig.

Een oud-leerling vertelt:



In 1924 kwamen mijn neefjes en ik op de Bavo-school. Die was toen in de huidige jeugdherberg aan de Jan Gijzenkade hoek Delft.

Wat ik me herinner van het gebouw: 3 lokalen met hoge ramen aan de buitenkant en aan beide kanten van de gang gelegen en een kleine (lang en smal) kamer voor hoofdmeester Commandeur. Aan de school zat vast een zaaltje van de Volksbond (deel wat nu op de Jan Gijzenkade uitkijkt). Er was geen kleuterschool dus begon ik in klas 1, ik geloof met 13 andere kinderen, waarvan een aantal ook uit Santpoort kwamen. We kwamen bijna allemaal met zwarte gebreide sokken in onze klompen naar school. Die klompen moest je in de gang laten staan, onder je jas.

In de eerste klas hadden we juf Deken, een aardige juf. In klas 2 hadden we juf Heyboer. In deze klas werd je aangenomen, maar het betekende ook dat je daarna elke ochtend naar de kerk ging (die om kwart voor 8 begon). Uit de kerk at je al lopend over het "schoollaantje" je brood op. Dat "schoollaantje" liep van de huidige Rijksstraatweg achter de kerk naar de kwakel (het bruggetje over de Jan Gijzenvaart). Daar liepen we dan tussen tuinderijen (waar heerlijke wortels geteeld werden) door naar school. Onderweg kwamen we in de winter de 2 "vrouwtjes" tegen die van school terugkwamen, want zij hadden de kachels in de klaslokalen aangemaakt. In zo'n kachel hadden we eens een fietsband gegooid. En stinken dat het deed in het lokaal!! Als straf moest je dan in het kolenhok zitten.

Naast kolen lagen daar ook half vol geschreven schriften, op die lege blaadjes tekende je of schreef je wat als tijdverdrijf. Een andere straf was: op je knieën in de hoek van het lokaal of voor het bord, maar dan moest je wel een boek boven je hoofd houden. Ik herinner me dat je wel met een kroontjespen leerde schrijven in schriften. En we hadden boeken. Van de vakken herinner ik mij: taal, rekenen, aardrijkskunde (met die blinde kaartjes) breien en borduren.

De kapelaan kwam op school om catechismusles te geven. Gym werd gegeven aan de overkant van de Delft op een veldje bij het patronaatsgebouwtje. Het was meestal gewoon een potje voetbal spelen of een andere balsport. Huiswerk werd niet gegeven.

Tussen de middag gingen we weer naar huis om "warm" te eten. Ik at bij mijn neefjes, hun boerderij stond dicht bij de school (hoek Roemer Visscherstraat/Vergierdeweg) dan de boerderij van mijn ouders (Noord Akendam). We mochten nooit alleen naar huis, we moesten met meer kinderen "op huis aan", want er liep bij school een rare man rond!!

Ook kan ik mij herinneren dat we af en toe ruzie maakten met de kinderen van school 38 (dat was de openbare school die nu nog aan de Rijksstraatweg staat)

Op schoolreisje zijn we nooit geweest! We kwamen in onze schooltijd niet verder dan de Jan Gijzenbrug.

In klas 3 had ik meester Smit. We noemden hem rode biet vanwege zijn rode wangen. Ik mocht voor deze meester elke dag onder de les een beker warme chocolademelk halen in het zaaltje van de Volksbond. Op weg terug naar school nam ik er altijd eerst een paar slokken van en vulde de beker dan met water uit de pomp, die op het schoolplein stond. En die meester maar steeds zeggen: je moet om hete chocolademelk vragen. In de 4e klas had ik meester van Schinkel, in de 5e klas stond meester Warnars en in de 6e klas hoofdmeester Commandeur. In de 7e klas betrokken we naar de Eemstraat.

Ik heb een hele fijne tijd op deze dorpschool gehad, ik kan nog lachen om wat we allemaal uitgehaald hebben daar.

C.C.M Steentjes-van der Peet.



Voormalige Jeugdherberg, thans Stay Okay in 2011